

Evcil Kanatlılarda Tüy Oluşumu

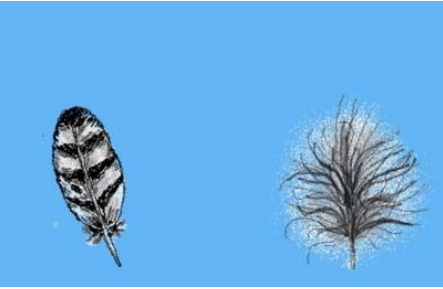
Tüyler kuşun vücudu için koruyucu bir örtüdür. Vücut ısısını düzenlemek için tüylerden faydalanırlar. Isıya göre tüylerini düzleştirir veya kabartırlar. Örneğin, tüyler soğukta kabartılır. Tüylerin altındaki hava, vücut ısısını sabit tutar. Tüyler kemiksi dokudan oluşur. Olgun bir tüy ölü bir dokudur. Tüyler hafif ve nispeten sağlamdır. Evcil kümes hayvanları için tüyler sadece koruyucu ve vücut ısısını ayarlama işlevlerini yerine getirmez. Her şeyden önce, kanatlardaki ve kuyruktaki büyük telekler uçmak için kullanılır. Tüyler aynı zamanda renk ve desen taşıyıcısıdır ve ırkın tipik bir görünümünün oluşumuna katkıda bulunur. Şeklin son incelikleri, uygun tüy oluşumu ile elde edilir. Sırt çizgisi ve kuyruk geçişi genellikle tüylerle belirlenir. Uyluk yastık oluşumu ve eyer dolgusu, karın hattı ve takı tüyleri büyük ölçüde tüylerin şekline ve oluşumuna bağlıdır.

Tüy oluşumundaki veya teleklerin dizilimindeki ciddi eksiklikleri değerlendirilirken puan düşürülür, hatta elemeye yol açabilir.

Yetişkin hayvanlarda üç ana tüy türü arasında bir ayırım yapılır:

1. Kontur tüyleri
2. Alt yumuşak tüyler veya hav tüyleri
3. Kıl veya saç tüyleri.

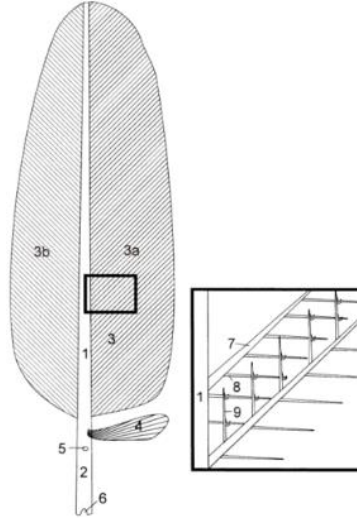
Kontur tüyleri, hayvanda yaygın olarak görülen tüylerdir. Kümes hayvanlarına dışarıdan görünüm şeklini oluşturur. Kontur tüyleri, örtü tüyleri (küçük tüyler) ve büyük uzun tüyler (uçma telekleri, kuyruk telekleri ve horozda takı tüyleri) olarak ayrılır. Renk açıklamalarında alt yumuşak tüyler olarak da adlandırılan hav tüyleri, doğrudan cildin üzerine oturdukları ve kısa oldukları için sadece örtü tüylerini kaldırdıktan sonra görülebilir. Yumuşak bir şafta ve yapışık olmayan, yumuşak, gevşek bir yapıya sahiptirler. Su kuşlarında, yumuşak tüyler soğuğa karşı koruma olarak özellikle yoğundur. Kıl veya saç tüyleri uzun, neredeyse tüysüz bir şafta sahiptir, vücudun belirli bölgelerindeki kontur tüylerini çevreler ve neredeyse hiç görünmezler.

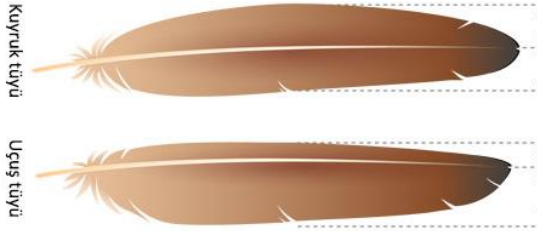
Kanatlı hayvanların epidermisi (dış deri tabası), körük adı verilen cep şeklinde bir girintiye sahiptir. Tüy körüklerde oluşur. Körüklerde tüy sapının alt kısmı (tüy bobini/calamus) bulunur. Tüy sapının deriden çıkıntı yapan kısmına tüy şaftı (eksen) denir. Tüy sapı, tüy bobini ve tüy şaftından oluşur.

Tüy şaftı, tüy bayrağını denenen kısmı taşır. Tüy bayrağı tüy şaftının her iki tarafına oturan dallardan ve oluşur. Aşağı doğru ark kirişlerine, yukarı doğru kanca kirişlerine dallanırlar. Kanca kirişleri yay kirişlerine bağlanır ve böylece katı tüy bayrağını oluşturur.

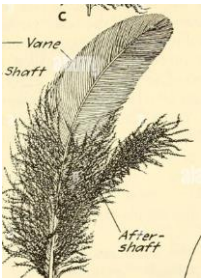
1. Şaft
2. Tüy bobini
3. Tüy bayrağı (dış ve iç kısmı)
4. Yan şaft
5. Üst göbek
6. Alt göbek
7. Tüy dalı
8. Ark kirişleri
9. Kanca kirişleri

Daha büyük tüyler (büyük ve orta kanat örtüleri, kanat telekleri, ana ve yan orak telekleri) söz konusu olduğunda, iki tüy yaprağı konumlarına bağlı olarak asimetric olarak şekillendirilir veya farklı genişliklerdedir.

Küçük tüylerin tüy bayrağının alt kısmı sıkıca kapatılmaz ve (renk bahislerinde) yumuşak alt tüyler olarak adlandırılır. Bunların gelişimi, tüyün konumuna ve ırka bağlıdır ve gevşek veya sert tüylere neden olur ve bu da ırk tipini kesin olarak etkiler. Büyük oranda alt yumuşak tüylere sahip bazı ırklar, bu tüylerin kökünde (bobin geçişinin yakınında) yanıl bir şafta sahiptir. Şaftın alt tarafı boyunca uzunlamasına bir oluk uzanır, buradan bobine geçişte tavuk tüylerinin küçük bir yanıl şaft oluşur. Bu yanıl şaft büyük kanat ve kuyruk teleklerinde yoktur.

Tüylerin büyüklüğü ve şekli öncelikle vücudun hangi bölgelerinde olduğuna bağlıdır. Örneğin, horozların yele ve eyer takı tüyleri genellikle dar ve uzundur, tavukların kuyruk örtüsü tüyleri ırka bağlı olarak daha yuvarlak bir şekle sahiptir.

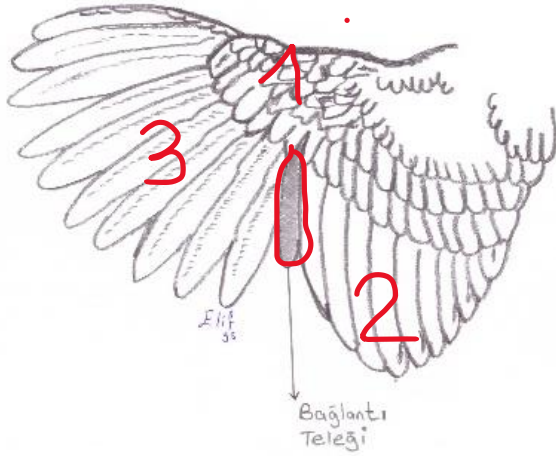

Bazı tüy desenleri dar (şeritli) veya geniş (oya ve dantel) bir tüyle bağlanır. Hindilerde, kontur tüyleri yuvarlak veya sivri uçlu değil, düz biter.

Tavuklarda kanat tüyleri üç gruba ayrılır:

1. küçük ve orta kanat örtüleri; kanadın ön kısmını (omuz ve kanat desteği) kaplar:
2. büyük ve orta kanat; örtüleri iki (bazen üç) sıra halinde birleşir ve genellikle horozlarda farklı renklere sahip olan bağlantı tüylerini oluşturur.
3. Kanat telekleri; kapalı halde iken el telekleri görünmez, kol teleklerinin dış kısımları kanat üçgenini oluşturur. Normal olarak gelişmiş bir tüy yapısı ile, genellikle 10 el teleği vardır. Irka özgü istisnalarda, küçük sapmalar tolere edilir. Kanat telekleri yapısı, dizilimi ve şeklinde meydana gelen değişiklikler puanlamada dikkate alınmalı. El ve kol telekleri arasında, bağlantı teleği olarak adlandırılan tüyün yokluğundan kaynaklanan bir boşluk (kanat boşluğu), eleme kusuru sayılır.

El ve kol kanatları arasında kanat boşluğu, çok sıkı ve kısa tüylenme kaynaklı Yamato-Gunkei ve Ko Shamo'da mevcuttur. Ördeklerde, kol teleklerinin renklenmesi kanat aynasını oluşturur. Su kuşlarındaki taşıma telekleri (yanal vücut tüyleri) yüzerken kanatların ıslanmasını önler. Bu nedenle, bu kanatlı hayvan türlerinin oluşumunda ve kısmen renklendirmede özel bir öneme sahiptirler.

Tavukların kuyruk tüyleri genellikle on iki ana kuyruk teleklerinden oluşur.

Horoz Kuyruk Tüyleri

1- Ana orak tüyleri : Horoz kuyruğundaki en üstteki iki örtü teleği.

2 - Yan orak tüyler : Horozun, ana kuyruk teleklerini yandan kapatan, eğik, kuyruk telekleri

3-Ana Kuyruk Telekleri : İki cinsiyette de, asıl kuyruk telekleri, kural olarak çift çift altı adet oluşum.

Irka özgü istisnalarda, küçük sapmalar kabul edilir. Horozun iki ana orak ve eyer tüyelerine bitişen birkaç yan orak tüyleri vardır. Horozun ana orak telekleri, tavukta iki üst büyük kuyruk örtüsü tüyüne karşılık gelir ve bunlar bazen yanlışlıkla üstteki ana kuyruk telekleri olarak adlandırılır. Tavuğun diğer yan kuyruk örtü tüyleri, horozun yan orak teleklerine benzer şekilde ana kuyruk teleklerinin kökünü kaplar. Beç tavuklarının 16, hindilerin 18 ana kuyruk telekleri vardır.

Tavuk Kuyruk Tüpleri

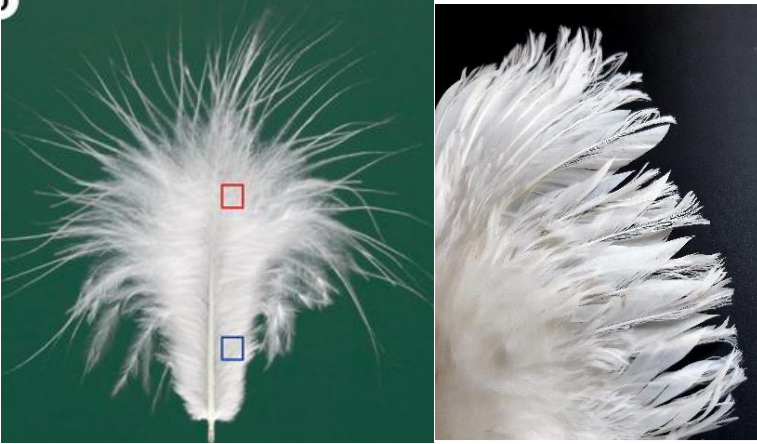
1- Üst kuyruk örtü tüpleri

2 -Ana kuyruk telekleri

3 -Yan kuyruk örtü tüpleri

4- Eyer tüpleri

Tabii ki, evcilleştirme nedeniyle, önce mutasyonla, daha sonra üreme seleksiyonuyla tüylerde çok sayıda sapma meydana gelmiştir. Ancak, hindi ve beç tavuklarında değil. Tüy dallarında kancalardan eksik ise, bitişik olmayan bir tüy bayrağı ile sonuçlanırsa, bu tavukların ipeksi tüylülüğüne neden olur (Habeş). Habeşlerin, kanatlar ve kuyruk tüylerinin ilk üçte birlik kısmı neredeyse kapalı bir tüy bayrağına sahiptir.

Tavukların, kazların ve ördeklerin kafalarında püskül yada yuvarlak tepe tüyleri olduğu bilinmektedir. Kafa üstünde duran birkaç tepe tüyünden (La Flèche) öne doğru eğimli miğfer tepe (Brabant) yuvarlak tepe (Hollanda tepeli tavuklar, Pado fizan) kadar gidebilir. Horozlarda, tepe tüyleri uzun ve sivridir, tavuklarda ise geniş ve yuvarlaktır

La Fleche, Brabant, Tepeli Apenzell, Watermaal sakallı Cüce ve Habeş'te kafatasında kemik çıkıntısı yok

Pado Fizan ve Sultan'da kafatasında çıkıntısı var

Bazı kaz ırklarının küçük bir tepesi vardır.

Bazı ördek ırklarında tepeler küreseldir, sert tüylerden yapılmış çok büyük tepelere sahip değildir. Kazlar ve ördeklerde püskül ve tepe tüylerinde kafatası çıkıntısı yoktur, ancak hafifçe kalınlaşmış bir kafa derisi vardır.

Emporda Kazı

Balı ördeği

Tavuklarda sakal tüyleri oluşumu da şekil ve boyut bakımından çok değişkendir, sakal tüylerinin kapalı bir tüy bayrağı yoktur.

Sorguç tüyleri (küpe), yüzün yanlarındaki bir kıkırdaktan çıkıntı yapan tüy tutamlarıdır (araucana). Sorguç tüyleri, azaltılmış hav tüyleri ile kontur tüyelerine karşılık gelir.

Tavuklarda, tüylü ayaklar ve parmaklar yüzyıllardır bilinmektedir. Ayak tüylerinin yayılımı ve şekli çok değişken olabilir. Ayaklarda ve dış ayak parmağının az bir şekilde tüylenmesinden (Faverolles), orta ayak parmağını da kaplayan çok yoğun ve yumuşak bir tüylenmeye (örneğin Cochin) kadar değişebilir.

Bacakların alt kısmının uzun, sert tüylenmesi durumunda, genellikle akbaba tüyü olarak da adlandırılan kılıç tüyleri oluşur. Kılıç tüyü olarak adlandırılan tüyler yumuşak ve daha az çıkıntılıdır (Brahma), akbaba topuk tüyü denilenler daha uzun ve serttir (Breda).

Tavuklarda ve cüce tavuklarda sıra dışı tüylenme çıplak boyunluluk ve kuyruksuzluk yanında ayrıca, kıvrıkcık, kıvrımlı ve ipeksi tüylülük olarak bilinir.

Japonez düz, kıvrıkcık ve ipeksi tüylü

Üretimde bu özellikleri taşımayanlar da düzenli olarak dahil edilmektedir. Basitçe söylemek gerekirse, kazlardaki sarmal uzun tüyler, spiral olarak bükülmüş ve uzatılmış bir omuz ve sırt tüyüdür, bu sayede diğer tüyler de buklelerin oluşumundan etkilenir.

Erkek ördeklerin kuyruk örtülerindeki kavisli tüyler (lüle), muskovi ördekleri hariç, ikincil bir cinsel özelliktir. Vahşi formdaki sunalarda da lüle görünür.

Evcil kümes hayvanlarının derisi tamamen tüylerle kaplı değildir. Aksine, tüyler belirli koridorlarla sınırlıdır. Aralardaki çıplak ya da sadece hav tüyleri ile kaplı cilt bölgeleri neredeyse her zaman tüylerle ile kaplıdır. Sadece çok az tüylü ırklarda (dövüşçü) tüysüz cilt (göğüs kemiği, omuzlar) az ya da çok görülebilir. En geniş tüysüz alanlar çıplak boyunlu tavuklarda, karın bölgesinde ve uylukların iç kısmında bulunur. Bunlar aynı zamanda çevredeki tüylerle de kaplıdır. Çıplaklık genetik olarak çıplak boyunlulukla bağlantılıdır ve bu nedenle cinsin tipik bir örneğidir.

Vücut gelişimi tamamlandıktan sonra ve cinsel olgunluğa ulaşılmasıyla, kanatlı kümes hayvanlarında tüylerin oluşumu tamamlanmış olur. Tüylerin tamamlanmış olması gösterilerde değerlendirme için önemlidir,

Çünkü tüy yapısını tamamlamamış hayvanlar genellikle ırkın tipik bir görünümünü ortaya çıkarmaz. Hala gelişmekte olan kanat ve kuyruk telekleri, bu bölgelerin nihai bir değerlendirmesine izin vermez. Tavuklar büyüme veya tüy dökme sürecinde olduğu sürece, ibik sakal doku henüz tam olarak gelişmemiştir. Bu tür gelişimini tamamlamamış hayvanlar gösterilerde sergilenmemelidir. İklima bağlı olarak kanatlıların tüyleri yaz sonu ve sonbaharda her yıl yenilenir. Erkek ördekler, muskovi ördekleri hariç, yaz başlarında kısmi bir tüy değişimine maruz kalır ve bazıları sonbahara kadar dinlenme tüyleri sergiler. Evcil ördeklerdeki bu özellik, kırsal ödeklerden beri devam eden bir mirastır.